

ARAZİ TOPLULAŞTIRMASI

TARIM ARAZİLERİNİN DURUMU

Ülkemizde tarım işletmelerinin sahip oldukları araziler miras ve diğer nedenlerle her geçen gün daha da küçülmektedir.

1950 yılında işletme sayısı 2.2 milyon, ortalama işletme büyüklüğü (OİB) de 100 dekar iken, 2001 yılında işletme sayısı 3,02 milyona çıkarken OİB 61 dekara düşmüştür. 2015 yılı için OİB 71 dekadır.

İşletme alanı küçülürken parça sayısı da artmaktadır. Bugün işletme başına 7 parça arazi düşmektedir.

TOPRAK REFORMU VE TARIM REFORMU KAVRAMLARI

- ❧ Toprak ya da arazi düzenlemeleri yeryüzünde birçok ülkede toprak reformu ve tarım reformu gibi tanımlamalar adı altında uygulanmıştır.
- ❧ Toprak reformu kavramının çok eski bir geçmişi vardır. Çeşitli ülkeler toprak reformunu değişik zamanlarda ve birbirinden farklı anlamlarda anlamış ve uygulamışlardır.
- ❧ Bazen de toprak reformu ve tarım reformu adı altında aynı kapsamda uygulamalar yapılmıştır. Nitekim sık sık kullanılan birçok deyimde olduğu gibi toprak reformu ve tarım reformu kavramları da bugün kesin anlamlarını kaybetmiş durumdadırlar. Günümüzde toprak reformu ile tarım reformu kavramlarının birbirleri yerine kullanıldıkları görülmektedir.

- ❧ Kelime anlamı ile **reform**, bir başka ve daha iyi şekle dönüştürme ya da daha önce var olan bozukluklardan ve eksikliklerden kurtarma demektir.
- ❧ Tarımsal üretimi artırmaya yönelik önlemlerin tümüne birden **tarım reformu** adı verilebilir. Örneğin tarımın mekanizasyonu, daha üstün tekniklerin kullanılması, daha iyi nitelikli tohumluk kullanılması, tarım işletmelerine elverişli donatım ve kredi sağlanması, toprak niteliğinin ve verimliliğinin korunması, etkin bir tarımsal yayım hizmetinin geliştirilmesi, tarımsal ürünlerin pazarlamasının yapılması, kooperatifçiliğin teşvik edilmesi, toprak mülkiyetinin dağılımında değişiklik yapılması gibi önlemlerin bir bölümünün veya tümünün uygulanması gibi.

Toprak reformu ise genel anlamda, toprak ile onu işleyenler arasındaki yasal ilişkilerin düzenlenmesini sağlayacak önlemlerin tümüdür. En dar ve en çok kullanılan anlamıyla toprak reformu, topraksız ya da yeteri kadar toprağı olmayan çiftçilerin toprak sahibi kılınmasıdır. Hatta küçük, parçalanmış tarım işletmelerinde arazilerin toplulaştırılarak işletmelerin büyütülmesi de toprak reformu kapsamı içerisindedir.

2001 GTS İşletme Büyüklüğüne Göre İşletme Sayısı ve Alanı

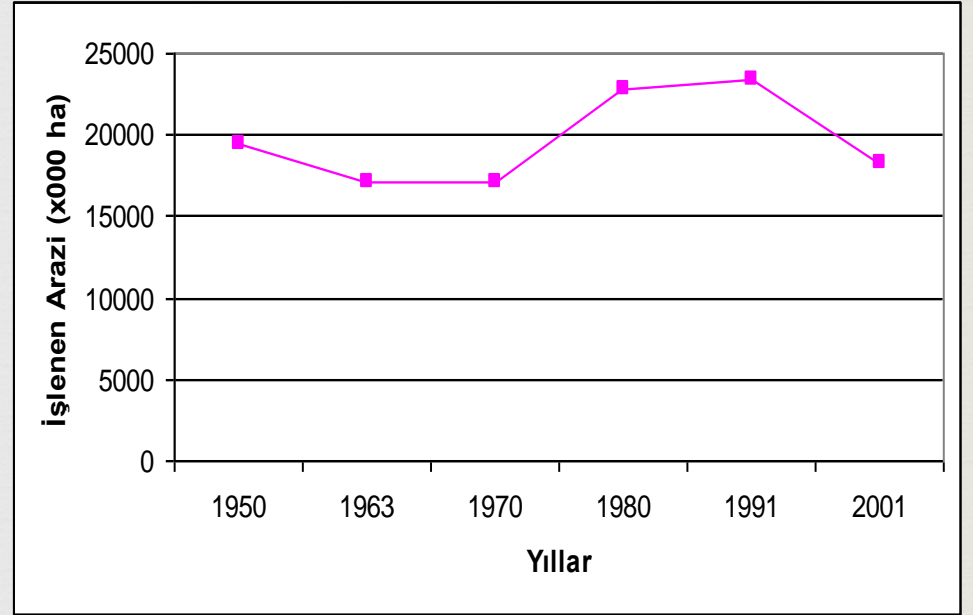
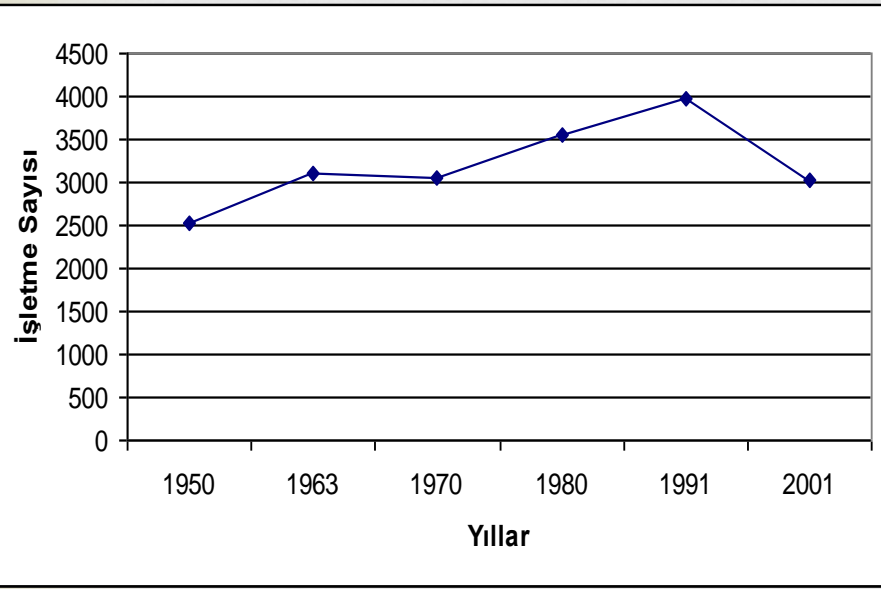
İşletme Büyüklüğü (da)	2001 Genel Tarım Sayımı			
	İşletme Sayısı	%	Toplam Alan (da)	%
0-5	178 006	5.89	481 987	0.26
5-9	290 461	9.61	1 952 471	1.06
10-19	539 816	17.86	7 378 022	4.00
20-49	950 840	31.46	29 531 619	16.02
50-99	560 049	18.53	38 127 032	20.68
100-199	327 363	10.83	43 884 395	23.81
200-499	153 685	5.09	42 075 497	22.82
500-999	17 429	0.58	11 218 554	6.09
1000-2499	4 199	0.14	5 476 930	2.97
2500-4999	222	0.01	695 541	0.38
5000+	57	0.00	3 526 175	1.91
Türkiye	3.022.127	100	184.348.223	100

İşletme Büyüklüğü Dağılımı (2013)

İşletme Büyüklüğü (da)	İşletme Sayısı	Oran(%)	İşlenen Alan (da)	Oran(%)
< 5	99.940	4,63	328.927	0,22
5-10	178.101	8,25	1.332.141	0,87
10-20	339.828	15,73	5.025.525	3,29
20-50	659.010	30,51	21.840.224	14,28
50-100	470.009	21,76	33.454.195	21,88
100-200	269.413	12,47	37.278.010	24,38
200-500	124.575	5,77	36.782.983	24,06
500-1000	16.414	0,76	10.588.256	6,93
1000-2500	2.186	0,10	2.929.409	1,92
2500-5000	177	0,01	587.421	0,38
5000<	61	0,003	2.748.759	1,80
TOPLAM	2.159.714	100	152.895.851	100

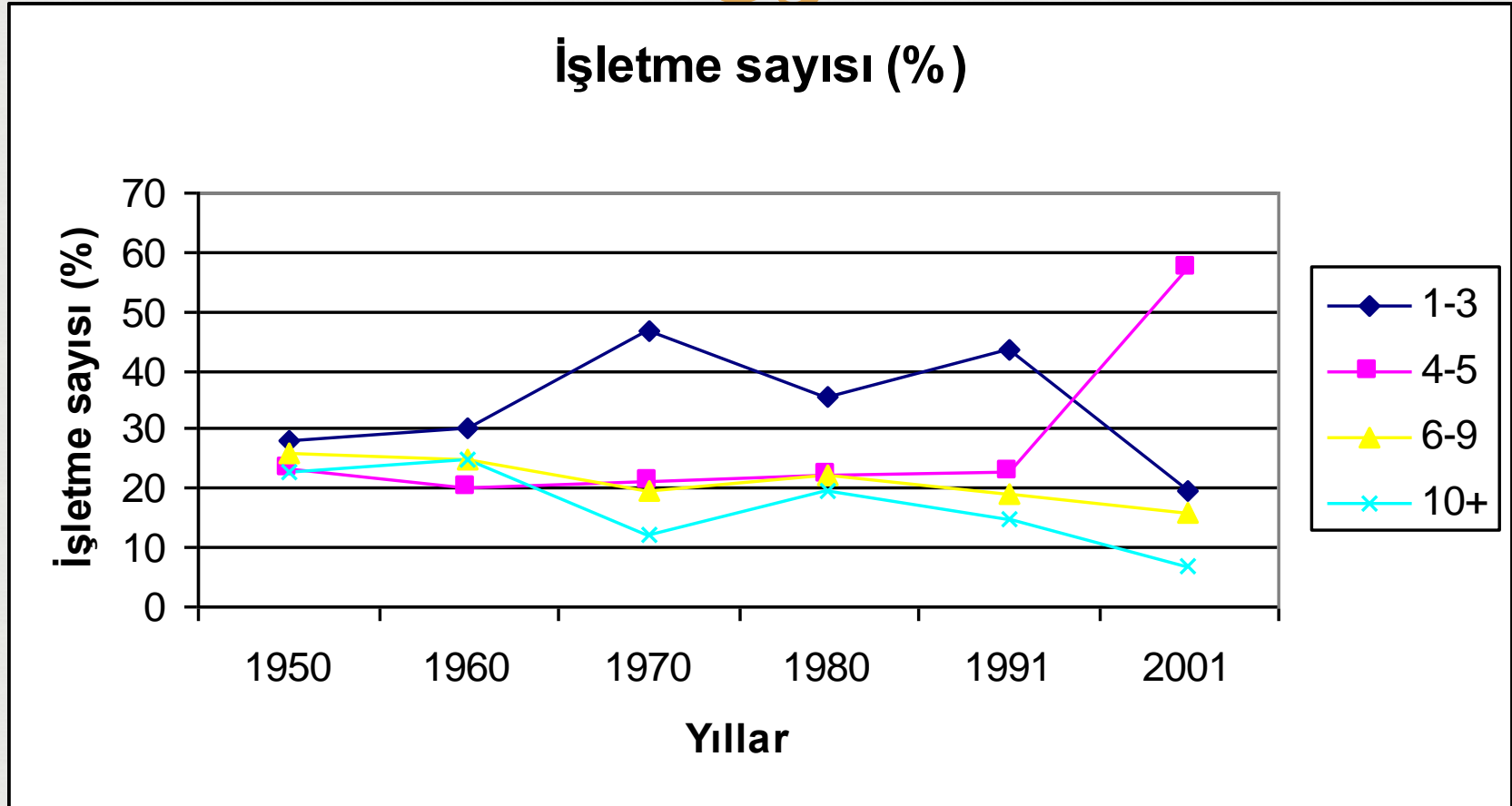
Kaynak: ÇKS 2013 Üretim Sezonu Verileri

Yıllara göre işletme sayısında ve işlenen arazi miktarındaki değişim

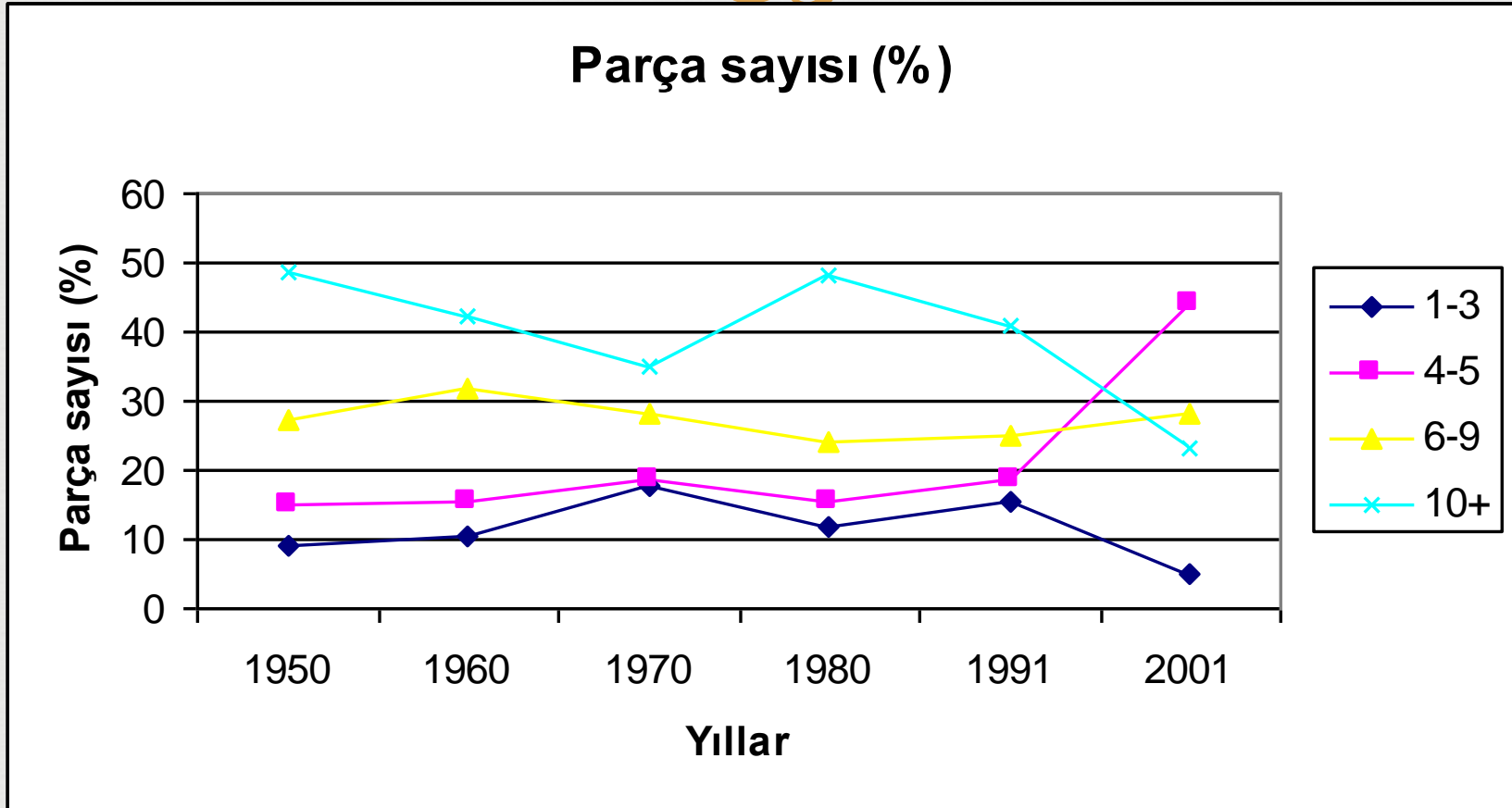

Parsel gruplarına göre işletme sayılarında değişim

Parsel gruplarının yıllara göre değişimi

Tarım işletmelerinde verimliliği büyük ölçüde düşüren arazi parçalanmasının nedenleri;

- ❧ Miras yoluyla parçalanma (2014 yılında değişti),
- ❧ Hisseli ve bölünerek yapılan satışlar,
- ❧ Sermaye ve işgücü yetersizliğinden dolayı yapılan kısmi kiracılık ve ortaklık,
- ❧ Sel, taşkın ve heyelan gibi olaylar,

Çiftçi-Bölge-Ülke